

Magyar Szállodás és Vendéglős

A BUDAPESTI SZÁLLODÁSOK ÉS VENDÉGLŐSÖK IPARTESTÜLETÉNEK HIVATALOS LAPJA.

HOTELIER ET RESTAURATEUR DE HONGRIE
UNGARISCHER HOTELIER UND GASTWIRT

GUNDEL KÁROLY, MALOSIK FERENC, MARENCICH OTTO, NEMETH ALADÁR
KÖZREMŰKÖDÉSÉVEL SZERKESZTI — REDIGÉ PAR **BALLAI KÁROLY**

SZERKESZTŐSÉG (REDAKTION) ÉS KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IX, LÖNYAY U. 22. TEL.: 186-1-82. — KIADÓHIVATALI TELEFON: 187-6-08.

Tisztelt Tagtársaink!

ELŐJÁRÓSÁGUNK október havi ülésének határozatából

foló évi október hó 19-én, hétfőn délután 4 órai kezdettel

ipartestületünk tanácstermében

taggyűlést tartunk

melyre ipartestületünk tagjait tisztelettel meghívjuk.

A taggyűlés tárgyai az összes aktuális ipari problémáink lesznek.

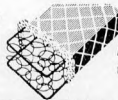
Fölkérjük t. Kartársainkat, hogy a taggyűlésen minél számosabban jelenjenek meg, mert mindnyájunkat érdeklő tárgyokról folytatjuk megbeszéléseinket.

Budapest, 1936. évi október hó 8-án.

BALLAI KÁROLY
jegyző.

MALOSIK FERENC
elnök.

Tízta a szálló-nem csoda:
minden ágyban *Epeda*

ADÁM MIKSA RT.
BUDAPEST IV. FERENC JÓZSEF-RAKPARTÉ

rugós matrac ★ 10 évi jótállás

POPPER BORPINCÉSZET R. T.

BUDAPEST-KÖBÁNYA,
ELŐD UCCA 8. SZÁM
TELEFON: *1-484-62.

ALAPITATOTT: 1869. ÉVBEN.

AZ 1922. ÉVI SZÜLLŐ- ÉS BORGAZDASÁGI KIÁLLITÁSON ARANYÉREMEL KITÜNTETVE.

OLVASSUK, TERJESSZÜK LAPUNKAT!

SZEREZZÜNK ELŐFIZETŐKET!

A M I N A P T Á R U N K

1936 október	BEFIZETENDŐ az együttesen kézelt adótarozások (házaso, általános kereseti-, jövedelem- és vagyonsadó) egy havi részlete. Addig, amíg az új kivetések meg nem történnek, az előző évi kivetés egy havi összege.	28 Szerda	Délelőtt fél 11 órakor a képesítőbizottság ülése az Ipartestületben. Délelőtt 11 órakor a segédvizsgálóbizottság ülése az Ipartestületben. Este 7 órakor Jóbarátok vacsorája (Zauper Ferencnél II, Fő u. 8).
15 Csütörtök	BEFIZETENDŐ az általányozott alkalmazotti kereseti adó egy havi összege.	30 Péntek	Este 8 órakor vendéglősök vacsorája Potzmann Mátyásnál (VIII, Üllői út 6).
16 Péntek	Este 8 órakor vendéglősök vacsorája Szita Lajosnál (VII, Huszár ucca 7.)	November 4 Szerda	Délelőtt 11 órakor a képesítőbizottság ülése az Ipartestületben. Jóbarátok vacsorája Lukács Antalnál (VIII, Rákóczi út 55.)
20 Kedd	BEFIZETENDŐ a vigalmiadóátalány havi összege. Délelőtt 10 órakor a békéltetőbizottság ülése az Ipartestületben.	5 Csütörtök	Az adóközösség tagjainak adóátalányuk befizetése. Délelőtt 10 órakor a békéltetőbizottság ülése az Ipartestületben.
21 Szerda	Délelőtt 11 órakor a képesítőbizottság ülése az Ipartestületben. Este 7 órakor Jóbarátok vacsorája Rupp Jánosnál (IX, Tószlói u. 48).	6 Péntek	Délelőtt 10 órakor Gundel János és id. Kommer Ferenc emléket ápoló asztaltársaság összejövetele özv. Bandi Ferencnél (VIII, József krt 46).
23 Péntek	Délelőtt 10 órakor Gundel János és id. Kommer Ferenc emléket ápoló asztaltársaság összejövetele Bertha Gyulánál (VII, Erzsébet krt 12).	11 Szerda	Délelőtt 11 órakor a képesítőbizottság ülése az Ipartestületben. Délután 4 órakor az előljárogás rendes havi ülése az Ipartestületben. Este 7 órakor Jóbarátok vacsorája Páczér Jánosnál (IX, Lónyay u. 7).

Dreher Baksör

Az évad slágere

BORBABA

alkoholmentes édes must

gróf Hoyos Viktor pincegazdaságából, Mád(Tokajhegyaljai borvidék)

Forgalomba hozza:

VENDÉGLŐSÖK BESZERZŐ CSOPORTJA R. T. Budapest, IV, Várház körút 8.

Telefon: 83-3-80.

Magyar Szálloda és Vendéglős

Az új kormány.

A KORMÁNYZÓ ÚR Gömbös Gyula halálával megüresedett miniszterelnöki tisztségére dr. Darányi Kálmán miniszterelnökhelyettes urat nevezte ki.

Darányi Kálmán miniszterelnök új kormányát meg is alakította, tagjai a kereskedelemügyi és a honvédelmi miniszterek kivételével a régiék maradtak. Meglehető volt az új kormány megalakulásában az, hogy a kereskedelem- és közlekedésügyi, valamint az iparügyi miniszterium vezetése ismét egy kézbe, Bornemisza Géza iparügyi miniszter úr kezébe került.

Az új kormányelnök lapunk zártáig még hivatalos nyilatkozatot nem adott, részletes programját nem ismertette, így Bornemisza Géza miniszter úr sem adott még programot.

A magyar iparosság és a vendéglátóipar bizalommal köszönti az új kormányt és azt várja tőle, hogy a gazdasági élet útjában álló akadályok elhárítása egyik legfontosabb és legsürgősebb feladata lesz és ennek következtében az idegenforgalom érdekében a magyar vendéglátóipar problémáit is, amelyek nem ismeretlenek a kormány előtt, meg fogja oldani. Ugyancsak teljes bizalommal vagyunk Bornemisza Géza miniszter úr személyére iránt és reméljük, hogy az ország legfontosabb két gazdasági miniszteriumának vezetésében nemcsak a szakszerűség, a jóindulatú megértés, hanem az abszolút segíteni akarás fogja vezetni őt.

A szállodaépítés kérdése.

Irta: **Stein Sándor dr.**

A KÖZVÉLEMÉNYT AZ UTÓBBI időben sűrűn foglalkoztatják a szállodaépítés kérdésével. Az idegenforgalom és általában a gazdasági élet érdekeire utalva, új szálloda építését kívánják. A kérdés most új fordulóponthoz jutott.

Az elmúlt hetekben a szállodaépítés kérdéséről élénk és tanulságos vita folyt le a sajtó hasábjain. E vita során — bizonyos félreértések eloszlátása után — a következő tények derültek ki:

1. A szállodaipar nem emeli kifogást az ellen, ha a magánipar új szálloda építésébe kíván tőkét fektetni.

2. Mind a szállodaipar, mind azok a tényezők, amelyek hangot adtak a szállodaépítés követelésének, egyetértenek abban, hogy ez a kérdés a főváros áldozatkészsége nélkül nem oldható meg.

3. Erre azután az a kívánság hangzott el, hogy az új szállodát a főváros maga építse fel. A szállodaipar ezzel szemben arra az álláspontra helyezkedett, hogy a köz pénzből nem szabad versenyt támasztani olyan iparágak, amely csak a maga erejére támaszkodhatik.

A szállodaipar azonban nem elégszik meg azzal, hogy — rámutatva méltánylást érdemlő jogos magánérdekeire — egyszerűen elutasító magatartást tanúsítson. Kötelességének tartja, hogy egyrészt rámutasson állást foglalásának hátterére, másrészt pedig a közvélemény tudomására hozza, hogy milyen megoldást tart helyénvalónak akkor, ha a főváros valóban hajlandó áldozatot hozni magasabb érdekek oltárán. A megoldás keresésében az a szempont vezérel, hogy a megvalósítandó tervek az idegenforgalmi érdekek maximális szolgálatát a köz vagyonának minimális kockázatásával biztosítsák. Azt hiszem, mindenki egyetért velem abban, hogy más szempontokból nem is szabad foglalkozni a felmerült kérdésekkel.

★

A szállodaipar a legteljesebb, szinte példátlan nyíltsággal — beletekintést engedve jelenlegi üzleti helyzetének minden részletébe — kifejtette, hogy a közületek áldozatkészsége nélkül a mai általános helyzetben miért nem lehet rentábilis sonki számára sem új szállodaüzemek létesítése. Megkísérlem most összefoglalni azt, ami ez álláspont indokolásul szolgál.

Bőséges adatokkal igazoltuk már, hogy a szállodák túlzásfokosságáról egyelőre sajnos beszélni sem lehet. Kétségbenvonhatatlan, hogy az üzleti rentabilitás szempontjából nem lehet alapul venni a egy szálloda viszonyait, még kevésbé az idegenforgalmi torlódás rövid napjait. S ami a jövő kilátásait illeti, elég utalni a legutóbb foganatosított sorozatos devalvációkra, amelyek egyrészt fokozottabban a devalváló orszá-

BORKERESKEDELMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

VEZÉRIGAZGATÓ: **KLABER MIKSA**

PINCÉSZET:

VÁROSI IRODA:

BUDAFOK, PETŐFI ÚT 16. SZÁM.

BUDAPEST, V. ALKOTMÁNY UCCA 15. SZ.

TELEFON: 2-696-98.

TELEFON: 1-142-62.

Fellner Béla f. ü. v.

Első belvárosi szállodai, vendéglői és kővéházi személyzeteket közvetítő iroda

Budapest, IV., Molnár u. 3. Telefon: 1-814-01

gok felé kell, hogy tereljék az idegentorgalmat, másrészt a devalvált pénzü turisták számára lényegesen megdrágított országunk felkeresését. Ez természetesen egyáltalán nem jelenti sem azt, hogy szállodai forgalmunk fejlesztésére nincsen mód, sem azt, hogy a szállodaipar keretén belül nem lehet semmit sem tenni, ami alkalmassá a forgalom növekedésének előmozdítására. De mindenesetre tisztában kell lenni a jelenlegi helyzet alapvonásaival, hogy reális tervek felé fordítsuk figyelmiünket olyan gondolatok helyett, amelyek esetleg igen tiszteltreméltók, de ma nem egyebek légváraknál.

Melyek a szállodaipar rentabilitását ma gátoló körülmények közül azok, amelyeknek megszüntetése, vagy legalább enyhítése bizonyos mértékig a hivatott tényezők hatalmában áll?

1. A belföldi forgalom példátlan hanyatlása. Néhány esztendő alatt a belföldi forgalom a felére csökkent. A belföldi forgalom emelése nélkül a szállodaipar rentabilitása nem biztosítható; hiszen még Olaszországban is négyszer olyan nagy a belföldi forgalom, mint a külföldi. Feltétlenül szükség van tehát a szállodák belföldi forgalmát lényegesen növelő utazási mozgalmakra.

2. A közönség teherbíróképessége és a szállodák termelési költsége közötti aránytalanság. A közönség a takarékoskodást természetserüleg a szállodán kezdi s rokonai magánlakásokban száll meg. Elkerülhetetlenül szükséges tehát a közterhek csökkentése és a közüzemi díjak mérséklése. Erre bővebben ki kell térnem.

Noha az ipartörvény értelmében a szállodaipar gyáripárnak tekintendő, mégsem élvezi a gyáripárnak biztosított házadómentességét. A belföldi közönség végeredményben kétszeresen fizeti a házadót: ugyanabban az időben otthoni lakása után is és szállodai szobája után is. A tatarozási rendeletek, ame-

lyek a bérházakat tarthatják csak szem előtt, nem alkalmassak a szállodaipari tatarozások elősegítésére. Teljes vagy részleges házadómentességre és külön szállodai tatarozási rendeletre volna szükség. Ami a szállodaipari közterheket illeti, ezek külön-külön nem is bírálhatók. Ez adók, díjak, illetekék stb. sokasága elviselhetetlen és felborítja a költségvetést.

Idé tartozik a közüzemi szolgáltatások kérdése is. Az áram, a víz, a telefon stb. ára oly magas, hogy nem teszi lehetővé a rentabilitást. Különösen súlyos teher az áram. Tarifarendszerünk csak motorikus célra szolgáltató olcsó áramot, az ipari világítás céljaira nem. Elképzelhető rentábilis szállodaipar, ha a szálloda többet fizet áramért, mint a háztartás? A nagyszállodák békében 20—25 fillért fizettek az áramért. Ezen az alapon ma, amikor az áramfejlesztés műszakilag nagyot fejlődött és a fogyasztás is megnövekedett, 15—20 fillérre volna szabad kerülnie az áramnak. Ennek dupláját fizetik. A szállodák ebben a kérdésben a főváros háztartási politikájának áldozatai. Feltétlenül szükséges az áram és más közüzemi szolgáltatások díjtételeinek revíziója. Tarthatatlan állapot az is, hogy a 2—300 készülékkel rendelkező szálloda telefonja semmivel sem olcsóbb, mint a kisháztartásé, noha központjának fenntartása súlyos áldozatot jelent.

3. Az idegentorgalom lehetőségeinek kibontakozását lényegesen akadályozzák a külföldi forgalomban a vízumdíjak és a belföldi forgalomban pedig a 48 filléres bejelentőlap. Ezeket sürgősen meg kell szüntetni.

*

Nem világos-e, hogy amíg az itt felsorolt akadályok gátolják a szállodaipar helyzetének javulását, nem biztosíthatja rentabilitását és nincs is módja a terjeszkedésre, — különösképpen az eddigi hitelviszonyok közepette? Mert arról sem szabad megfeledkezni, hogy a beruházást lényegesen akadályozza a hosszulejárati, alacsony kamatozású tőkék hiánya. A rövidlejárati beruházásokkal igen szomorú tapasztalatokat szerzett a szállodaipar. A devizazárlat előtt a szállodaipar 8—10 millió pengőt fektetett be az üzemek korszerűbbé tételébe. A szállodaipar nem tekintheti el azoknak tragikus sorsát, akik ezeket a beruházásokat rövid lejárati kölcsönökkel végezték el. A devizazárlat életbe lépésekor hiába kért a szállodaipar rendkívüli védelmet ezek részére. Hiába mutatta ki, hogy a devizazárlat következményei elsősorban a nem mindennapi létfenntartási szükségletet fedező szállodaiparban fogják éreztetni hatásukat. Fájdalommal látta akkor a szállodaipar, hogy a jóhiszemű beruházók elmerültek, noha még anyagi áldozat árán is segíteni próbált rajtuk. Ma is valójuk, hogy a bizonytalan gazdasági helyzetben különösen a szállodaipari rövidlejárati beruházások kockázatosak. Csak olyan kölcsönből lehet építeni, hosszabb lélekzetű beruházásokat elvégezni, amelyeknél a beruházók valamilyen módon biztosítékokat nyernek vártlan intézkedések következményei ellen.

*

Pedig a szállodaipar felkészült az idegentorgalom növekedésére. Erer új szobát tud a meglévő szál-

SZENT ISTVÁN CSALÁDI SÖR

1 1/2 literes zárt palackokban

Kőbánya Polgári Sörgazdaság gyármánya

Magyar Mezőgazdák Szövetkeze Borpincésze

Fajborok, tömegborok, csemegeborok hordótételekben.
BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-UTCA 29. Borok beraklározása előnyös feltételekkel. **BUDAFOK, PETŐFI-ÚT 40.**
 Telefon: 1-108-43. Telefon: 1-112-36.

lodázemek keretében építeni. Ennek három módja van: 1. Épületszárnyak visszacsatolása, — olyan épületszárnyak ezek, amelyek régebben már szállodai par céljaira szolgálták, de ezidőszent klubok vagy bérházak; 2. ráépítés; 3. a meglévő szállodaépületekhez már megszerzett telkek beépítése és az anyázemhez való csatolása. Mindenesetre meg kell jegyezni, hogy bár a befogadóképesség növelésének ez a módja összehasonlíthatatlan olcsóbb az új építkezésnél, még ennek a terjeszkedési módnak is van versenytársa, mégpedig az a körülmény, hogy olcsóbban lehet meglévő, kitűnően megépített szállodát venni, mint ezeket az építkezéseket végrehajtani.

A szállodaipar beruházási programjába tartozik a meglévő különböző kategóriájú 5000 szállodai és penziószooba felújítása: újabb fürdők, tusok, mosdók felszerelése, további telefonállomások bevezetése, festés, mázolás, a bútorzat és a textiliák felújítása.

Ha a szállodaipar ezt az építkezési, tatarozási, felújítási és megújítási programját végrehajtja, néhány hónap leforgása alatt olyan szállodai színvonalat teremthetne, amely pártját ritkítaná az egész világon. Nem kétséges, hogy ezzel Budapest idegenforgalmi vonzóereje hatalmasan megnövekednék és az idegenek legjobb elhelyezését az idegenforgalom nagymértékű fellendülése esetére is biztosítani lehetne illymódon, nem szólván arról, hogy tíz millió pengőn felüli építési, tatarozási, felszerelési és berendezési munkákat juttatna a közgazdaság eibe, ami a gazdasági élet vérkeringésében jótékony hatását azonnal éreztetné.

Már utaltam arra, hogy melyek az akadályai a szállodaipar e beruházási programja végrehajtásának. Ezek az akadályok mindaddig áthidalhatatlanoknak látszottak. Ha azonban a főváros hajlandó áldozatot hozni a budapesti szállodaipar befogadóképességének emelése érdekében, ez egy csapásra új helyzetet teremt, amelyet természetesen örömmel üdvözlünk. És kétségtelen, hogy a főváros szem előtt tarthat magasabb érdekeket, amelyek szükségessé tehetnek még áldozatokat is. Hiszen ha olyan helyzetet teremtünk, amely az idegenek számára kívánatosabbá teszi, hogy Budapestre jöjjenek, ezzel nemcsak a szállodaipart szolgáljuk, hanem az egész magyar gazdasági életet és a devizamérleg közvetítésével az állami életet is. Magasabb szempontból teljesen jogos az a kívánság is, hogy megoldást nyerjen a fürdőszállóda kérdésére is, már csak azért is, mert ez a probléma szorosan kapcsolódik a Tabán rendezésének kérdésével.

A kérdés csak az, hogy milyen módon szol-

gálhatja a főváros a legjobban azokat az érdekeket, amelyeknek kedvéért bizonyos áldozatokra is hajlandó. Mi elismerjük, hogy a főváros közreműködése szempontjából a szállodaipar kibővítésének és a Tabán rendezésének kérdése egységes valami, de meg vagyunk róla győződve, hogy éppen magasabb érdekekből az az egyetlen helyes megoldás, ha a főváros a rendelkezésre álló anyagi erőket a szállodaiparral karöltve használja fel. A szállodaipar beruházási programjának megvalósításával ugyanis sokkal kevesebb áldozattal és sokkal célszerűbb módon lehet megoldani mindezeket a kérdéseket, mint új gyógyszállóda építésével.

Nyilvánvaló, hogy egy 200 szobás városi szállodának a megépítése legalább 6—8 millió pengő hosszulejratú tőke igénybevételét teszi szükségessé. Az is nyilvánvaló, hogy ez a beruházás deficités és így a főváros részéről feltétlenül áldozatot kíván. Mert vagy olyan árpolitikát folytat, amely a beruházási tőkének amortizációját és kamatját figyelembe veszi, vagy pedig olyan árpolitikát, amely függetleníti magát e szempontoktól. Az előbbi esetben olyan árakat kell kérnie, amelyek mellett a szálloda kelő foglaltsága nem érhető el. Az utóbbi esetben viszont nemcsak deficit van, hanem a méltánytalan versenymód még a magánipart is tönkreteszi.

A fürdőszállóval a fővárosnak már vannak tapasztalatai. Ezek a tapasztalatok megmutatták, hogy áldozatok nélkül egy már meglévő, gyönyörű intézményt sem lehet fürdőszállóként használni. Kézenfekvő tehát, hogy ha a főváros külön fürdőszállóda létesítés érdekében hajlandó áldozatra, a legkisebb áldozatot mindenestre az kívánja, ha egyelőre a már meglévő Gellért-szállodát teszik meg valóban fürdőszállóvá. A Gellért-szálló előtti tér rendezésével és parkosításával s az átállítási időtartam veszteségének beruházási számlára való írásával ez a gyönyörű intézmény kizárólag fürdőszállóda céljaira szolgálhatna. Ennek megtörténte után látszik csak ajánlatosnak újabb fürdőszállóda építése. Féltő, hogy az első program megvalósítása híján ismét csak olyan újabb fürdőszállóknak lenne, amely túlnyomórészt az utasforgalomnak szolgálna.

A Tabán újárendezésében a már ismertett szállodaipari beruházási program elvégzése után és részben annak kapcsán is a szállodaipar közre kíván működni. A megoldás lehetőségét abban látja, hogy egyes szállodák, amelyek erre alkalmasnak bizonyulnak, telepüket áthelyeznék a Tabánba. Erre szívesen vállalkozni fognak penziók is, de különösen alkalmasak ilyen áttelepítésre azok a sanatóriumok, amelyek ma a csend és a levegő szempontjából nem

Gruber Ferenc délgymölcs és gyümölcskereskedő.
 Budapest, IX, Központi Vásárcsarnok, 594—97. szám.
 Telefonszám: 1-854-59. — Több nagy ártterem szállítója.

Özv. Vuchetich Mátyásné konzerváru kereskedő.
 Budapest, Központi Vásárcsarnok. — Telefonszám: 1—854—61.

fekszenek kielégítő helyen. Azt hisszük, nem csalódkunk, ha a Tabán problémáját nem e gy szálloda kérdésének látjuk, hanem helyesen irányított szálloda, penzió és szanatórium települési kérdésének. Meggyőződésünk, hogy csak a főváros és a szállodaipar együttműködése teremthet olyan állapotot, amely a magángazdaságot erre az áttelepülésre alkalmassá teszi.

*

Mi lehet tehát a megoldás módja? Hogyan lehet olyan helyzetet teremteni, amely a közérdekű cél, az építő- és berendezőipar foglalkoztatása szempontjából a legelőnyösebb és amely a főváros közönsége számára az idegenforgalom és a fürdőforgalom lehető legjobb lebonyolítását semmi tökékövázattal és aránylag kevés áldozattal biztosítja?

Csak egy megoldást látunk. Szükség van a főváros áldozatkésztségére és segítségére, abban a formában, hogy a főváros azt a hat-nyolc millió pengőt, amelyet egy szálloda építésére fordítana, hosszúlejáratú hitel formájában vegye igénybe, de egyelőre ne építsen, hanem ugyancsak hosszúlejáratú hitelek nyújtásával tegye lehetővé a szállodák beruházási programjának végrehajtását.

A szállodaipar gondoskodni tud róla, hogy a főváros a kölcsönöket feltétlenül visszakapja s a nem fizető üzem értékesítése lehetővé legyen téve. Ezeknek a kölcsönöknek visszafizetésében és kamatozásában a főváros áldozatkész segítségére abban a tekintetben volna szükség, hogy a fővárosnak kellene vállalnia néhány százalékos kamatkülönbözetet, továbbá lehetővé kellene tennie olyan kikötés alkalmazását, hogy az amortizáció és a kamat a megfelelő elvek alapján megállapítandó bruttó bevétel bizonyos százalékaéhoz legyen kötve. Ilyen módon a kölcsönök értékállandósága a szállodák részéről is megfelelően biztosítható. Elérhető volna, hogy a beruházó szállodaipar ne legyen a gazdasági élet hullámmásában újabb megrázkódtatásnak kitéve, mert a változások csak a visszafizetés időtartamában állhatnak be.

Ilyen módon a legrövidebb időn belül ugyanazzal az áldozattal, amellyel csak egy kétszáz szobás, nyilvánvalóan deficités minden tésülethetne, megvalósítható lenne a mintaszorú, minden rendű és rangú igényt nyilvánosan kielégíteni tudó budapesti szállodaipar és ezer új szoba építése.

Elég ezt a két tervet szembeállítani egymással, hogy mindenki lássa, a mérleg melyik serpenyőjében van a nagyobb érték.

*

A szállodaipart elgondolásaiban néhai Glück Frigyes szelleme vezérli. Hitem, hogy a szállodaiparral együttműködő főváros csodálatos idegenforgalmi eredményeket fog elérni, amelyek a Tabán, a fürdőváros és az idegenforgalom kérdéseinek megoldását reális talajon viszik előre. A szállodaipar beruházásai

Nagy Imre es. és kir. udvari szállító állandó élővirág kiállítása, Budapest, IV. Fővámter 5. sz. Asztaldíszek, virágok, koszorúk, csokrok, virágzó növények, pálmák stb. állandó nagy naktára. Kizárólag elsőrendű minőség és igen olcsó árak.

programjának megvalósítása a szállodai vállalkozás terén a sűrűléd helyett olyan légkört teremtene, amely a Tabán betelepítésének és fürdőszálloda annakidején történő megépítésének kérdését megoldáshoz segítené.

A szállodaipar bízik benne, hogy a főváros segítkezett fog nyújtani törekvéseihez, a köz érdekben.

A Sörösstaféta, a Söröscsizma és a Söröslízi.

Irta: **Bevilaqua-Borsody Béla dr.**

Lapunk mult számában a vendéglői pénz- és tárgyereménnyel egybekötött játékkilálommal kapcsolatosan három régi magyar vendéglői játékot ismertettünk, mint a vendéglői szórakozás régi, kedves és felújításra érdemes szokásait. Sorozatunkat folytatjuk.

A Sörösstaféta.

Staféta annyi, mint kengyelfutó, a régi gyalogfutárok neve, akik derekukra kötött csengővel, baljukban az általuk vitt levelet tartalmazó botalakú fatokkal, jobbjukban korbáccsal (mellyel az útjukba állókat szétverték), fejükön jellegzetes, lobogatólú, messzeleátszó tarka süveggel, luiva vitték rövidebb távolságra a királyi parancsot. Meghatározott helyen másik staféta várta a futó stafétát, kiragadta baljából a tokot és futott azzal a következő stafétáig. Mindenki ismeri a versenytutó- és úszóportból, de meg az idei olimpiai fátylafutásból a stafétafutás ősrégi szokását.

No de mi a Sörösstaféta? Ősrégi diákos és meszterlegényes vendéglőgatói játék, mely főleg olyankor szokásos, mikor nagyobb társaság van együtt. Több vendéglői asztalt egymás után hosszában összehelyeznek. Kétoldalt hosszában, egymással szemben helyezik a staféták. Mindegyik előtt egy sőkifli és egy korsó sör. Az asztal fejénél ül az indítóbíró, az asztal végén ül a célbíró. Indulj vezényszóra az első egymással szemközt ülő pár elkezdni enni a kiflit, majd mikor az eltűnt, megissza a korsó sört. Abban a pillanatban, amikor a korsó kiürült, az utolsó cseppig, a mellette ülő staféta kezd enni a kiflijét, majd megissza sörét és így tovább végig az asztalson. Az az oldal győz, melynek utolsó stafétája hamarabb végzett a korsójával. A vesztes oldal fizeti a staféta kifli és sörköltségeit. A vendégek nem fizetnek rá, a vendéglőgató pedig csak nyer a játékon.

A Söröscsizma.

Régi vendéglőgatóinkban ma már csak a söntés díszleit alkotják a csizmamalakú, három álliteres, többnyire igen régi ivókésztségek. A mai ifjabb nemzedék alig tudja már, hogy mire szolgáltak ezek. A csizma-

Fisch Zoltán és József

Ezelőtt FISCHE MÄRK VAD- ÉS BAROMFIKERESKEDŐ
Központi Vásárcsarnok 54-58. Ulka.
Budapest, IX, Vámház körút 5. szám. — Telefon: 1-854-63.

bólivás régi céhbéli szokás volt. A megtöltött csizma körbe járt, mindenki húzott belőle amennyit tudott. Inni mindenki tudott a csizmából, de a tulajdonképeni művészet ott kezdődött, amikor ivás után a sörmát el kellett venni a szájtól, ilyenkor ugyanis a sör arcába csapott annak az ivónak, aki a csizmát orrával lefelé tartotta. Aki magára loccsantotta a sört, bírságot fizetett. Legnehezebb volt a dolga annak, aki utoljára ivott. Mesterfogás volt a neve annak a fogásnak, melynél az ivó a csizmát jobb karjára fetteste s orránál fogva tartotta. Minden más fogásnak kontárfogás volt a neve. A bírságok a következő csizma költségeinek fedezésére szolgáltak.

A Söröslízi.

Régi időkben nagy, vastag öregagyú, öregharangok és nagy ivőkészségek neve az egész világon a vastag Marianne, a vastag Berta, vastag Margit stb. volt. A németek a világháborúban „Dicke Berta”-nak és „Dicke Gretchen”-nek nevezték a mi osztrák-magyar 30 és feles, illetőleg az ő negyvenkettes mozsaraikat. Német vendéglátók jóltáplált sörös pincérlányainak neve Zenzi és Lízi. Innen származik a két-háromliteres sörösorsó „Lízi” neve. Ezt is körben isszák, és pedig úgy, hogy abból mindenki annyit híz, amennyit tud. Az izeti, aki utolsóelőttinek ivott, tehát a végefelelő vagy megitta az egészet, vagy annyit hagyott, hogy az utána következő ne tudja egyszerre meginni. Ez is sok vídamságra adott okot.

GÖMBÖS GYULA

OKTÓBER HÓ 6-ÁN, mikor minden magyar ember szívében az aradi tizenhárom emlékének áldozott, megrendítő hír sújtotta le a magyar közvéleményt: Gömbös Gyula meghalt. Az egész ország közvéleménye, politikai pártállás nélkül, szomorúan fogadta e csapást.

Ipartestületünk a másnapi előljárási ülésen áldozott Gömbös Gyula emlékének, amikor is Malosik Ferenc elnök megnyitójában megemlékezett a gyász-hírről:

„Mélyen meghatva — mondotta Malosik Ferenc — emlékezik meg Magyarország miniszterelnökének, Gömbös Gyulának elhunytáról.

Tudtuk, hogy beteg, de a Gömbös név önmagában annyi életarást, tervet és programot jelentett és annyi fáradhatatlanságot, buzgóságot feladatának

Pálpusztai sajt Heller doboz emmenthali Derby sajt

vendéglőkben
nélkülözhetetlen

betöltésében, hogy mégis váratlanul ért mindnyájunkat korai elmúlása.

Egy aktív miniszterelnök működéséről nehéz mérleget felállítani, — ennek a mérlegnek a felállítását egyébként sem a mi feladatunk. Bennünket csak éltetett az a nagy bizalma, amit Magyarország jövődjéhez fűzött és azt az ország polgárainak lelkébe átplántálni törekedett és ezért is mélyen érezzük, hogy helyéről eltávozott.

Javasolom a tisztelt Előljárásnak, hogy a miniszterelnök úr elhunytá felett érzett részvétünket a mai ülés jegyzőkönyvébe foglaljuk és erről a gyászoló családot értesítsük.”

Az előljárásság meghatva járult az elnöki előterjesztéshez.

Az új főlvételi díjak.

Az ipartörvény második novellájának (1936.VII. tc.) 27. §-a úgy intézkedik, hogy az ipartestület kötelékébe való főlvételt főlvételi díjat kell fizetni.

Ezt a főlvételi díjat, amelynek összege a tényleg fizetett legmagasabb tagsági díj féltévi összegénél, Budapesten azonban 50 pengőnél magasabb nem lehet, az iparjogvisztvány kiadását kérő beadványnak benyújtása előtt kell az ipartestület pénztárába befizetni.

A befizetésről szóló elismervényt a beadványhoz kell mellékelni.

Az iparjogvisztvány kiadásának megtagadása esetében az ipartestület a befizetett főlvételi díjat késedelem nélkül visszafizetni köteles.

Alapszabályainkban a főlvételi díjra vonatkozó rész és törvényes rendelkezéssel ellenkezik, azért az előljárásság f. évi október havi ülésén a törvény intenciójának megfelelően alapszabálymódosítással a legközelebbi közgyűlésen fogja a főlvételi díjaknak az egyes tagsági díj kategóriáknak megfelelő elosztását megállapítani. Addig is határozatban elrendelte, hogy a jövőben a következő főlvételi díjak szedendők:

Az új tagok által fizetendő főlvételi díjak:

Szállodások részére:

30 szobás évi	5.— aranypengő
60 szobás évi	10.— aranypengő
90 szobás évi	15.— aranypengő
120 szobás évi	20.— aranypengő
150 szobás évi	30.— aranypengő
200 szobás évi	40.— aranypengő
200 szobán felüli évi	50.— aranypengő

Hattyu gőzmosó és fűtőrendszer

Budapest, VII. Klauzál-ut. 8. Telefon: 1-385-58 és 1-385-59.
Az ország legnagyobb álműködő üzem, lemondernebbül állandóan berendezve!

Legkíméletesebb mosási rendszer!

Kohn Mór

f. a. v. közvetíti az összes vendéglői és szállodai személyzetet. — Megbízható feliródot és konyhai személyzetet. — Budapest, VIII., Rakóczi út 47. sz. — Telefon: 1—339—21.

Borközraktár és Borértékesítő Részvénytársaság

Petőfi út 10—12.

Budafok

Telefon: A. 2-698-01.

Vendéglősök részére:

alkalmazott nélkülv. 1 alkalmazottig évi	5—	aranypengő
5 alkalmazottig évi	10—	aranypengő
10 alkalmazottig évi	15—	aranypengő
15 alkalmazottig évi	20—	aranypengő
20 alkalmazottig évi	30—	aranypengő
30 alkalmazottig évi	40—	aranypengő
30 alkalmazotton felül évi	50—	aranypengő

Az előjárásági ülés

október hó 7-én volt. Jegyzőkönyv hitelesítésére Holub Rezső és Kurtz Béla kérték föl.

Malosk Ferenc elnöki megnyitójában megemlékezett Gömbös Gyula és Liber Endre haláláról, majd így folytatta:

„Örömmel jelentem, hogy ipartestületünk belső munkásságának szabályozását, amelyet ezidai közgyűlésünk után kezdtünk meg, befejeztük.

Méltóztatnak arra emlékezni, hogy ügyrendekkel szabályoztuk az irodai szolgálatot, a pénztárkezelést és a bizottságok működését is ezekkel az ügyrendekkel összhangzón szerveztük meg.

Ezt követőleg megszabtuk az egyes tisztviselők munkakörét, tölemltuk a hivatalos órákat, amennyiben annak keretén nyáron hat órában, télen hét és fél órában állapítottuk meg.

Mindezzel az irodai szolgálatban olyan rendet akarunk meggyökereztetni és állandósítani, hogy ipartestületi irodánk szolgálatának folytonossága biztosítva legyen.

Ezen új rendszernek a végrehajtása, meggyökereztetése és ellenőrzése a jegyző új nehéz feladata.

A jelenléti napjelentések, a pénztári állomány változásairól szóló napjelentések, az ügyirati elintézésének nyilvántartása alapján dicsérettel kell megemlékeznem arról, hogy tisztviselőink a terhebb és szigorúan ellenőrzött szolgálatban derekasan helyt álltak és eddig komoly panaszok nem merültek fel ellenük.

A jó irodai szolgálatot — azt, hogy a tisztviselők feladat-körüket minél zavartalanabban és ezzel minél eredményesebben szolgálhassák tagjaink javát, érdekelt — a helyiség esedékes renoválásával egyidőben keresztülvitt új elosztásával, kibővítésével és az iroda részbeni új felszerelésével is előmozdítottuk.

Ugyanis biztosítani kellett azoknak az előadónak, akik a felekkél közvetlenül tárgyalnak, azt a lehetőséget, hogy az érdekeiket féltel egyedül tárgyalhassanak, mert főbb személy előtt nem lehetett megfelelően és megnyugtatóan megtárgyalni a leg többször mégis személyes természetű ügyeket.

Véget kellett vetnünk annak a lehetetlen és káros helyzetnek, hogy a pénztárkezelő a maga dolgát úgy végezte, hogy a felek közvetlenül körülötte, asztala és a pénztár körül sokasodjanak;

továbbá azon az egészségtelen helyzeten is változtatnunk kellett, hogy a felek a tisztviselők asztalán iratokat forgassanak, szemléljenek és így az őket nem érdeklő ügyekről közvetlen tudomást szerezzenek.

Gondoskodnunk kellett a szállodai szakosztály helyiségeinek megfelelő kibővítéséről és

gondoskodnunk kellett egy kisebb tanácskozó teremről is,

amelyben bizottságaink úgy tárgyalhassanak, hogy a tárgyalás menete kihallgatható ne legyen.

Gondoskodnunk kellett arról is, hogy feltétlenül bizalmas tárgyalásokat, megbeszéléseket megfelelően elszigetelt szobában folytathassunk.

Végül a tanácssterem egészségügyi viszonyain egy modern szellőztető-készülékkel kellett javítanunk, mert a megrekedt melegítő, füstölő sokszor tanácskozásra alkalmatlan volt régi tanácsstermünk. Szükséges volt az is, hogy közvetlenebb kapcsolat kerüljön az elnökség és az ülés résztvevői között biztosítással, azért került az elnöki emelvény ide, a terem közepére.

Ezeket a célokat valósítottuk meg a helyiség — 8 év után — szükségeszerű renoválásával egyidőben.

Igy lett a volt elnöki szobából a kis tanácssterem, mely egyben a szolgálatvezető jegyző új helyisége is.

Igy készült egy szoba átvételével az új elnöki szoba, amely a bizalmas tanácskozások alkalmas színhelye lesz.

Igy kapott az aljegyző új is külön szobát, valamint a pénztárkezelő lezárható fiúket, hogy a felektől elkülönítve, zavartalanul dolgozhassék és avatallan és rosszhiszemű egyének a jövőben ne leshessék meg a pénztár munkáját, mint a mult évi sajnálatos betörés előtt megtörténhetett.

Igy lett a szállodai szakosztály kibővítése, amelynek felszerelésére ezután kerül sor.

Tehát a helyiségek elosztása és berendezése átgondolt terv szerint történt és a kivétel nem a luxus, nem a fényűzést szolgálja, hanem egyrészt, hogy iparunk közgazdasági jelentőségéhez és kulturális vonatkozásaihoz méltó legyen, másrészt, minél jobb lehetőséget nyújtson arra, hogy kártársaink érdekében a legalkalmasabban működhessék.

Megemlítem, hogy az átalakításra és kibővítésre a tisztelt előjárásógtól még március havában a felhalasztás megkaptuk, az irodai berendezések szükséges felújítására és kiegészítésére a közgyűlés 1.200 pengőt szavazott meg, végül a renoválás a bérház bevétele terhére történt.

Mindezeknek a munkáknak lebonyolítását Németh Aladár vezetésével a gazdasági bizottság intézte. Ezért a jól sikerült, nagy munkáért kérem az előjárásógtól, szavazzon köszönetet a gazdasági bizottság tagjainak, Németh Aladár úrnak, a bizottság ügyvezetőjének, Somogyi Ottó úrnak, a bizottság előadójának, valamint Horváth László építésmérnök úrnak, ipartestületünk műszaki tanácsadójának. A tisztogatás irányításáért, a rendcsinálás, valamint a berendezés nagy munkájáért, amelyre még vasárnap pihenő idején is feloldozta: Németh Ilona kisasszony-nak. (Az előjárásógtól egyhangúan elfogadta a javaslatot.)

Ezekután az az óhajom, hogy ipartestületünkben a megújított szellem minél sikeresebb és eredményesebb tevékenységet fejlesszen ki a megújított helyiségeken.

A jó Isten áldását kérem ipartestületünkre és annak munkásaira!

Jelentem, amit egyébként lapunkból már tudnak, hogy a szállodásszervezetek nemzetközi szövetsége, az Alliance Internationale de l'Hotelierie 32-ik végrehajtóbizottsági ülését november hó 23-án Budapesten tartja meg.

Nem akarom ezen ülésnek jelentőségét méltatlan, hiszen valamenyien tisztában vagyunk ezzel. Ez alkalommal csak mint érdekességet említem meg, hogy a másik nemzetközi szervezetünk, a Szállodások Nemzetközi Egyesülete éppen most mult

tíz éve, hogy nagyszerű, nagyhatású és jó emlékü kongresszusát itt tartotta.

Kérem a tisztelt előljárásságot, hatalmazza fel az elnökséget arra, hogy ezen nagyjelentőségű ülés előkészítésére szükséges intézkedéseket tegyen.

Ezután Ballai Károly jegyző a havi jelentését ismertette (amelynek főbb pontjait külön cikkben közöljük).

A pénztári jelentés után a mestervizsgálat bizottság tagjait választották meg. 1. A szállodásipar kurzorai: Marenych Otár, Bandi József, Németh Aladár és Ruzs Béla; 2. A vendéglőipar kurzorai: Malosik Ferenc, Gundel Károly, Holub Rezső, Kécskessy Nándor, Gráf János és Román János.

Tudomásul szolgál, hogy a belügyminiszter úr a szalvétadót elejtette, a kifőzők nagygyűlésével kapcsolatban pedig — amelyet Vajda Andor ismertett — az előljárásság kívánatosnak tartotta a kifőzőipar üzletkörét megállapító és engedélyhez kötő rendelet mielőbbi kiadását. Azután elhatározta, hogy október hó 19-én taggyűlés tartandó. A szállodai szakosztály jelentésével kapcsolatban, amelyet Stein Sándor adott elő, Décsus János javaslatára az idegentorlalom teljesítésével kapcsolatban az előljárásság hálás köszönettel emlékezett meg Szendy Károly polgármester úrnak, Kovácskóczy Vilmos tanácsnok úrnak és Zilahy Dezső, az Idegentorlalmi Hivatal igazgatójának célirányos és eredményes munkásságáról.

Még több kisebb ügy tárgyalása után az elnök az előljárásság ülését bezárta.

Az időszakos mértékhatóságok.

A m. kir. Mértékhatóságok közlése szerint az 1907. V. tc. 16. és 20. szakaszaiban előírt időszakos hitelesítéseket a folyó élelven Budapest páros számú kerületeiben már elvégezték.

Igy a II., IV., VI., VIII. és X. kerületekben az időszakos mértékhatóságok már befejezést nyertek, a XIV. kerületben pedig ezidőszáig vannak folyamatban a Bosnyák téri vásár-felügyelőhelyiségben, ahol a hitelesítés október hó 31-én fog befejezést nyerni.

Főhivjuk tehát a megnevezett kerületekben levő kártyáinkat, amennyiben az időszakos mértékhatóságok bármelyikéből nem vehettek részt, ezen mulasztásukat a m. kir. Mértékhatóságokhoz X. Fiumei út 20. szám alatti helyiségében az év végéig okvetlenül pótolják és használt mértékeiket mutatják be, illetőleg hitelesítik.

Mi a főbb eltérés az új bortörvény végrehajtási utasításában a régivel szemben?

Az ország nemesebb borvidékeinek megállapításánál az új törvény szakít az eddigi borvidéki beosztással és az új rendeletben a borok jellegének alapján állapította meg a beosztást.

A fogyasztóköröség megtévesztésének megakadályozása céljából szabályozza a rendelet a palackborok címkéinek szövegét és rajzait, valamint a borkereskedelmi vállalatok cégmegjelölését, a borok egyöntetű és piacképes csomagolásának biztosítása érdekében pedig előírja a borok palackozását, kupakolását és címkézését is.

A minőség biztosítása érdekében közfogyasztás céljára csak legatöbb kilenc térfogat-százalék szesz tartalmú borok forgalombahozatalát engedi meg, emellett természetesen lehetőséget nyújt egyrészt a boroknak így szesz tartalomra való feljavítására, másrészt az alacsony szesz tartalmú boroknak kereskedelmi forgalmára.

Szigorú ellenőrzéshez köti zárt területen kívüli történő palackozást a tokajhegyaljai szomorodni, aszú és esszencia minőségének.

A besűrített must, a szárított szőlő, a fagyaszott bor és a borpárlat forgatási célra való felhasználását ugyancsak szabályozza a rendelet, megadva a lehetőséget a boregyeztetés céljára szolgáló borok feljavítására és a külföldön keresett bort must (misztella) készítésére is.

Azokat a mennyiségi korlátozásokat, amelyeket a típusborok előállításának megkönnyítésére az előző rendelkezés előírt, az új rendelkezés hatályon kívül helyezte.

Csemegeborok előállításához csak magasabb szeszfoktartalmú borok használhatók.

A közvetlenül termő szőlőfajtákból szűrt borok forgalma nincsen korlátozva, csupán azok közvetlenül termő tajtájú szőlőből való származása kötelezőleg megjelölendő.

Mint egyik fontosabb körülményre felhívjuk Kártyásaink figyelmét, hogy sem az új bortörvény, sem annak végrehajtási utasítás nem kötelezi az italmérőt a bortörvénykivonat kiállítására.

Borpárlatot csak „Borpárlat” vagy „Brandy” néven szabad forgalombahozni.

Az új bortörvény végrehajtási utasítása külön részben foglalkozik a borpárlattal, mint szeszitalal. A rendelkezésnek iparunkat érdeklő része úgy intézkedik, hogy borpárlatot csak belsőleg termelt borból készült borpárlatnak, mint nyersanyagnak felhasználásával szabad előállítani.

Belföldi borpárlatot, mint szeszitalat tilos külföldi borpárlattal, mint szeszitalal házasítani.

Azokban az üzlethelyiségekben, amelyekben forgalombahozatal céljára borpárlatot állítanak elő, borpárlatnak, mint nyersanyagnak, valamint az ennek előállítására szolgáló belsőleg termelt borknak kivételével szesz, vagy cukrot tartalmazó más anyagot bevinni tilos.

Áki borpárlatot előállításánál felül más szeszitalt (pl. likőr, rum, pálinka stb.) készítésével is foglalkozik, amennyiben ez az üzeme ugyanazon a helyen van, köteles a borpárlat előállítására s az ennek előállításához szükséges nyersanyagok raktározására szolgáló üzemi helyiségeitől akként elkülöníteni, hogy a telephelyek között a közlekedés ellenőrizhető legyen. Köteles továbbá a borpárlat előállítására vonatkozó üzletágának számvetését és könyvvizetését, az egyéb szeszitalok előállítására vonatkozó üzletágak számvetelői és könyvvizetésétől elkülöníteni.

Azokat az italokat, amelyek nem kizárólag borpárlatból, mint nyersanyagból készültek, tilos borpárlat vagy olyan magyar, vagy idegennyelvű elnevezéssel forgalombahozni, amely annak borból vagy borpárlatból való származására utal.

Áki borpárlatot forgalombahoz, az ellenőrzést gyakorló hatósági közegek kívánságára bármikor okmányokkal köteles igazolni a borpárlat származását és szeszfokát.

A borpárlatot csak „Borpárlat” vagy „Brandy” néven szabad forgalombahozni. Tilos tehát a borpárlatot „Cognac” vagy „Konjak”, vagy „Magyar Konjak” elnevezés alatt forgalombahozni.

Borpárlatot borvidékre utaló megjelöléssel forgalombahozni (pl. tokaji borpárlat, stb.) csak a földművelésügyi miniszter engedélye alapján szabad. Származási megjelölésre csak annak adható engedély, aki a leparólni szánt borait, valamint

PERL burgonya, hagyma, zöldség kiváló!
Nagyvásártételep. Telefon: 1-402-96.

Pfeifer Sándor gomba-kereskedő
Budapest, Központi Vásárcsarnok. Telefon: 85-178.

SCHILLINGER MIKSA

húskülönlegességek

Előkelő szállodák, vendéglők
szállítója

BUDAPEST,

VII., Király-u. 15. Tel.: 1-428-66.

az ezekből előállított borpárlatát minőségi vizsgálatnak, a le-
párlás folyamatát pedig hatósági ellenőrzésnek alávetni haj-
landó.

A tüzendészet szabályozásáról

a Belsőügyminisztérium új rendeletet bocsátott ki. A terjedelmes
rendeletből iparunkat érdeklő részt a következő számunkban
ismertetjük.

Megszűnt a vízumkényszer Finnországgal.

A minisztérium 5.600—1936. M. E. számú rendeletével az
útleveleltámoztási kényszert Finnországgal szemben kölcsönös-
ségi alapon megszüntette.

Rádióelőadásnak hangszórón történő nyilvános közvetítése szerzői jogbitörülés.

Az alperes kávéházátulajdonos vendégeinek szórakoztatá-
sára hangszórók útján közvetítette kávéházi helyiségeiben a rá-
dió műsorait, anélkül, hogy a műsoron szereplő művekért szer-
zői jogdíjat fizetett volna. A Zeneszerzők és Zenekiadók Szö-
vegségeinek keresete folytán a Kúria a következő indoklással
állapítja meg a szerzői jogbitörülést:

A Kúriának P. I. 1333—1935. 13. számú ítélete kifejti, hogy
valamely műnek rádió útján való közvetítését az 1921. LIV. tc.
ő. §-ának 9. pontja alá eső mechanikai készülékre való átvitel-
nek kell tekinteni, amely művelet legkésebb azáltal fejeződik
be, hogy a rádióhullámokat az emberi fül dobhártyáján hang-
ként ható rezgések előidézéseére alkalmas készülék fel fogja. A
műnek e készülék útján való leadása, esetleg nyilvános elő-
adása ellenben a szerzői jog szempontjából már önálló folya-
mat. Ebből az következik, hogy valamely színmű, zenés színmű,
vagy zenemű rádió útján való közlésére adott engedély nem
foglajja magában szükségképpen a műnek hangszóró útján nyilván-
os előadásra vonatkozó jogot, hanem ahhoz az 1921. LIV. tc.
49. §-ára is tekintettel, önálló engedély kell.

Tekintve azonban azt, hogy a hangszórók terjedésével a
nyilvános előadás a rádió útján való közlés rendeltetészerű
felhasználásává vált és mert ebből folyóan annak általában való
megnehezítése a Magyar Rádió Rt. közérdekű, közművelődési
és oktatási céljának megvalósítását veszélyeztetné, végül figye-
lembe véve azt is, hogy a szerzők a tapasztalat szerint műveik-
nek közművelődési vagy oktatási célokra nyilvános előadást
rendszerűen ingyenesen megengedik; a rádió útján való közlés
engedélyezése esetében a közlendő műnek hangszóró útján
nyilvános előadásához való jogot átengedtetnek kell tekinteni,
kivéve, ha a nyilvános előadásnak anyagi haszon szerzése a
közvetlen célja. E kivétel hiányában ugyanis a nyilvános elő-
adás eszközlője a szerző hátrányára méltánytalanul jutna anyagi
előnyhöz.

Mint ahogy pedig a jelen esetben az alperes fejtvő-, étte-
rem- és kávéházüzletében a fogyasztó közönség számára köz-
vetítette hangszóró útján a rádión leadott zeneműveket, tehát
elfjárásnak nyilvánvalóan anyagi haszon szerzése a közvetlen
célja és nem vitás a peresettek között, hogy a szerzők vagy
jogutódai az alperes részére a hangszórón való közvetítésre
engedélyt nem adtak, az elsőbíróság nem sértett jogszabályt
azáltal, hogy az általa felhivatott törvényes rendelkezések alap-
ján az alperes részére a szerzői jog bitörülését megállapította.
(C. I. 1767—1936. Jakab, 1936. IX. 9.)

Megemlékezés a szállodások budapesti — tíz év előtti — nemzetközi kongresszusáról.

Lapunk legutolsó számában ezen a címen emlékeztünk a
Szállodások Nemzetközi Egyesületének tíz év előtti, nagyjelen-
tőségű budapesti kongresszusáról.

Ezen megemlékezésünkben csupán a nagyobb és irá-
nyító tevékenységet kifejtő kartársainkat említhetjük meg,
mert másoktól föl kellett volna sorolnunk nyolcvan egyént, akik
az előkészítés és lebonyolítás munkájában kisebb-nagyobb
mértékben közreműködtek. Közleményünkben jeleztük azonban,
hogy a kongresszus előkészítésében a fővárosi szállodások és
vendéglőkök színe-jáva vett részt és a siker az ő áldozatkész-
ségük eredménye. Ilyen rövid megemlékezésnek szükségszer-
ű hiányosságai vannak, amelyeket a cikkíró sem kerülhetett meg,
azonban ebben semmi céltzatosság nem volt, nem is lehetett,
mikor egy olyan, nemzeti szempontból is nagyjelentőségű ese-
mény méltatásáról van szó, amely voltaképpen ipartestületünk
akkori elnökségének, Keszev Vince akkori elnöknek, előjár-
óságának és tagjainak kollektív munkája volt.

Ezen az úton kérjük a meg nem említett kartársaink meg-
értő elnézését azért, a szóban levő kis cikkben mindenkit nem
tudunk érdeme szerint méltítani, aki abban a munkában bármí-
képpen is résztvett. A jól végzett munka tudata és az ered-
mény volt a jutalom, amelyet a cikkben említett nyomtatott
Beszámoló-ban köszönettel és hálával mindenkinek eljuttat-
ott a kongresszus akkori elnöksége.

LIPPAY ISTVÁN

LIPPAY ISTVÁN dr., az Ipartestületek Országos Központjá-
nak titkára és szerkesztője október hó 10-én 50. életévében
váratlanul elhunyt.

Lippay István dr. érdemes munkása volt az ipari életnek,
előbb mint az Ipartestületek Országos Szövetségének, majd az
Ipartestületek Országos Központjának megalakulása óta egyik
vezető tisztviselője, nagy tudásával, széleskörű tapasztalatával,
megérett jóindulatával megbecsülhetetlen szolgálatot tett a ma-
gyar kézművesiparosságának. Az ipari érdekekért minden tőru-
mon bátran kiállt és nem mulasztott el egy alkalmat sem, ha a
kispárterekben föltszóalhatott vagy lehetett valamit. Fiatalon
való kioldását őszintén gyászoljuk és nagy vesztesége a ma-
gyar iparéletnek.

MOLNÁR JÓZSEF

szén- és gáztűzhely-készítő

Telefon: 34—2—25.

Alapítványt 1868.

Budapest, VIII., Dankó Pista uccá 4. (Volt Madách uccá.)

gyar iparoságnak, amelyhez érzéseinek és gondolatainak minden szálával ragaszkodott.

Változások az európai idegenforgalomban.

Az egyik legtekintélyesebb német gazdasági folyóirat, a hamburgi „Wirtschaftsdienst” legutóbb igen érdekes cikkből foglalkozik az európai idegenforgalom előállított jelentősebb változásokkal.

A cikkíró mindenekelőtt az üdülési és szórakozási jellegű utazásoknak a hivatását és üzleti jellegű utazásokhoz való viszonyát vizsgálja. Pontos statisztikai adatok hiányában ezt a viszonyt úgy véli megállapítani, ha a fürdő-, gyógy- és üdülőhelyek idegenforgalmi adatait a nem ilyen jellegű helyek adataival állítja szembe. Nyilván ez az összevetés hozzávetőleges, tájékoztató felvilágosítást adhat. Így például Németországban 1935 nyári félévében a 2500 idegenforgalmi helyről bejelentett külföldiek 37,2 százaléka 858 fürdő- és gyógyhelyen tartózkodott és százalékos részesedések az egész szállodai idegenforgalom 71,4 százalékot tesz ki. Hasonló a helyzet külföldön is: pl. Csehszlovákiában ugyanezen időszakban a külföldi látogatók 58,5 százaléka gyógy- és üdülőhelyeken tartózkodott.

A cikkíró további megállapítása szerint, a délkeleti és északi államokban, Németország beelőéréseivel, az idegenforgalom emelkedése, míg a déli és nyugati államokban, beleértve Svájcot, az idegenforgalom csökkenése észlelhető. Megfigyelése szerint továbbá az idegenforgalomban mindinkább belekapcsolódó széles néptömegek is jobbra Európa délkeleti és északi államaiba áramlanak.

További változásokat idézett elő új idegenforgalmi területek felbukkanása. Kisebb országok, mint Jugoszlávia, Bulgária, Finn- és Lettország stb. is immár említésre méltó idegenforgalmat szereztek maguknak. Különböző változások állottak elő az egyes államok között létrejött utazási és idegenforgalmi egyezmények következtében is. Sok esetben a közvetlen kölcsönöség elve érvényesül az egyes országok idegenforgalmában. Így például Belgiuma és Luxemburgia szándékozó német utazók fizetési eszközökben való részeltetése gyakorlatilag a belgák és luxemburgiák német forgalmától függ, miután a legutóbbi megállapodás szerint az utóbbiak az igényelt márka-összeg felét csak belga valuta ellenében kaphatják meg. Az ilyen úton befolyt devizából fedezik azután a Belgiuma és Luxemburgia utazó németek fizetési szükségleteit.

Az érdekes és alapos szaktanulmányban az író részletes és sokoldalú statisztikai adatokkal támasztja alá állításait, melyekből figyelemreméltó következtetéseket vonhatunk le az európai idegenforgalom legutóbbi években mutatkozó változásaira.

Az angol szakácsok egyesületének megalakulása.

A „Caterer and Hotel-Keeper”-ben olvassuk, az angol szakácsok Nemzeti Szakácsgejtel néven egyesületet alapítottak, melynek célja a szakma jelentőségének emelése és egyben a szakmabeliek, valamint hozzájárulóik társadalmi jellegű érintkezésének előmozdítása és biztosítása. Az egyesület alapításánál annál is inkább helyesnek tartjuk, mert nota az Angolországban élő francia, olasz és svájci nemzetiségű szakácsok már évek óta külön csoportokat alkottak, az angol szakácsokat mindeidig nem sikerült egyesületebe tömöríteni. A társadalmi és szórakozási jellegű összejöveteleken kívül ismeretterjesztő felolva-

Revier rendszerhez mellékköszöszegőz

használt National-pénztárak

a berlini National-gyár volt műszerészénel.
Vétel. — Eladás. — Javítás. — Karbantartás.
KISS és SÁNDORI, VII, Akácia ucca 37—39.

sásokat, előadásokat is fognak tartani, sőt tervbe vették szakácsképző iskolák létesítését is. Az angol szakácsok legnagyobb része máris belépett az új egyesületbe és nagy örömmel fogadta a társadalmi és kulturális szempontból egyaránt jelentős alakulást. A mi szakácsgejtesületünk, a Magyar Szakácsok Köre, 32 éves értékes múltja tekintetével vissza!

A német szállodások őszi gyűlése.

A vendéglők és szállodások gazdasági csoportjának szállodai szakosztálya a közelmúltban tartotta meg Reichenthalban őszi ülését, melynek jelentőségét nagyban emelte az osztrák vendéglőipar hivatalos képviselőinek részvétele is.

Az ülés középpontjában a szakszövetség vezetőjének, Fritz Gabler heidelbergi szállodatulajdonosnak magas színvonalú előadása állt, melynek során behatóan ismertette és elemezte a német szállodásipar ézidőszertini helyzetét. Abból az örömdentes tényből kiindulva, hogy a német szállodák az olimpiás esztendőben fényes bizonyítást tettek teljesítőképességükről, rámutatott az érem másik oldalára is, mely szerint ezzel a kifogástalan teljesítőképességgel egyáltalában nem áll arányban a szállodai üzemek teherbíróképessége. A német szállodásipar gazdasági és pénzügyi helyzete az emelkedő irányzatot mutató idegenforgalom ellenére sem nevezhető kielégítőnek, aminek legfőbb oka: a túl magas adó- és kamatterhek, az üzemenagyobbítás és fejlesztés folytán előálló újabb eladósodások, az alacsony szállodai árak, a magánszobák versenye stb. A szállodai vállalatok legnagyobb részénél mutatózó sajátos tőkeszerkezet, melyben az alapítók az összes tőkének 85—90 százalékát teszi ki, igen hátrányos adómerlegelésre vezetett, az ingatlanok korábbi értékének hatalmas csökkenése pedig oly nagyrányú eladósodást idézett elő, hogy egyes esetekben adott jelzálogkölcönök még ma is messze meghaladják az ingatlanok jelenlegi értékét. Ami a szállodai árképződést illeti: még nagy elsősztályú szállodák sem érik el — jóval fejlettebb technikái és egyszögűgyi berendezések mellett — a háború előtti árak színvonalát, míg a kisebb üzemek kénytelenek alkalmazkodni a magánosok által beérbeadott szobák árához.

Üzemi megtakarítások segítségével győnyán nem jöhettek tekintetbe, miután ebben a vonatkozásban a német szállodák már erősen megközelítették a megengedett határokat és nehéz áldozatok árán kivívott jó hírnevüket feltétlenül szükséges megőrizniük. A gazdasági szakszövetség vezetősége egész sor olyan intézkedést javasol, amely a német szállodásipar jelenlegi helyzetének enyhítésére alkalmas: az adóterhek lesztállítását, kamatkönyvitéseket, a magánszoba-bérbéadásnak — törvényes szabályozás útján — kelő korlátok közé szorítását az idegy-meghosszabbítás bevezetését, az elő- és utóidényárak megfelelő lesztállításával és ezzel kapcsolatban vasutit menetdíjkedvezményekkel és mindenekfelett az idegenforgalom további fejlesztését szolgáló erőteljes állami támogatást.

Kitűnő a **Dreher keksz** és a **Dreher csokoládé!**

Idegenforgalmi kiállítások és ünnepségek egyes külföldi államokban.

Augusztus 15-én nyílt meg Krakóban az ottani bányászati akadémia által rendezett idegenforgalmi és balneológiai kiállítás, melyet nemcsak a lengyel lárszádom, hanem a külföldi szakörök részéről is igen nagy érdeklődéssel fogadtak. A kiállítás keretében bemutatásra kerültek az összes lengyel gyógyhelyek és hőforrások, valamint az egyes fűdő- és üdülőhelyek balneológiai és szállodai berendezése. A kiállítás sikere gyakorlati idegenforgalmi szempontból is jelentősnek nevezhető.

A lengyel idegenforgalmi propaganda más tőren is eredményes működést fejtett ki. Szeptember 6-tól 13-ig zajlott le a „Varsói hét” ünnepsége, mely méltó keretek között zárta le az idei idegenforgalmi idényt. A nagy érdeklődést tanúsító lengyel társadalmi tényezőkön kívül nagyszámú külföldi vendég is résztvett a számos reprezentatív színházi előadással, hangversennyel és képművészeti kiállítással szolgolt ünnepségeken. A hölgyek számára divatbemutatókat is rendeztek, melyeken az őszi és téli divat legújabb modelljeit vonultatják fel az ünnepségek keretében rendezték meg a nagyszerű elektrotechnikai kiállítást is, melyen a lengyel ipar jelentékeny fejlődéséről tett tanúságot.

Október végén rendezik meg Kölnben a „Küzelém 1½ milliárdért” jelszava alatt azt a nagyarányú kiállítást, melynek célja: szemléltetve bemutatni azon nagyarányú veszteségeket, melyek a gazdasági életet elkerülhető károk következtében érik. Ez a kiállítás a szállodás és vendéglősipar számára különösen fontosággal bír, mert hiszen kótudomású, hogy szakmánkban kellő óvintézkedések és technikai berendezések hiányában mily sok nyersanyag mehet veszendőbe. De nemcsak az élelmi és élvezeti cikkek, nemcsak a fűtőanyagok, hanem a felszerelési és használati tárgyak terén is megfelelő gazdaságosság és jól alkalmazott megóvós újdán nagy megtakarítások, illetőleg megkímélések eszközölhetők. Németországban évente 1½ milliárd márkára teszik azon összeget, mely a gazdasági élet számára kizárólag a szükséges szakismeretek és gondosság hiánya folytánvész el: a kiállítás gyakorlati célja a német nemzetgazdaságot ezen veszteségtől részben vagy egészen megkímélni és így a német nemzeti vagyont és jövedelmet minden anyagi áldozat nélkül növelni. A kiállítás iránt a nemzetközi vendéglátóipar köreiben is élnék érdeklődés mutatkozik, annál is inkább, mert annak megtekintése az elméleti érdekeségben kívül kétségtelenül gyakorlati értékű tanúságokkal is fog járni.

Franciaországban idén nem rendeznek ugyan idegenforgalmi kiállítást, de már minden intézkedés megtörtént az 1937. évi nagyarányú kiállítás előkészítésére. A Szajna partján épült hatalmas palotában rendezik meg ezt a kiállítást, mely a jelek szerint egyik lesz az újabb idők legmonumentálisabb idegenforgalmi bemutatóinak. Az épület alagsorában a francia főváros kincseit fogják szemléltetni; a földszinten központosítják a teljes felvilágosító és irányító szolgálatot, a vasúti irodákat, utazási ilygműveket és különféle egyéb szerveket; míg végül az első emeleten Franciaország minden számított és jellegzetes idegenforgalmi értékét mutatják majd be, az idegenforgalmi Bizottság, a Franciaországi Automobil Club és az Alpin Club közreműködése mellett. Ebben az együttesben a francia vendéglátóipar is jelentőségéhez méltó részt fog kapni. A kiál-

Régi parkettát felgyalul, ajtókat, ablakokat javít. Új parkettázást végez és új ajtókat, ablakokat, berendezéseket kedvező árban szállít

Iffj. Hufnagl Imre aszfalosáru és parkettgyár

Budapest, VI, Kartács ucca 27. szám. Telefon: 2-916-64.

lítás eredményeivel a francia idegenforgalmi érdeklőségek igen nagy reményeket fűznek.

Az osztrák vendéglősipar helyzete és kívánásai.

Az elsőausztriai vendéglősök szeptember hó végén megtartott brucki gyűlésén néhány igen tartalmas felszólalás hangzott el — az osztrák vendéglősipar gazdasági helyzete és jogos követeléseire vonatkozóan — melynek az ausztriai napisajlóban is élnék visszhangja támadt. Rámutatnak, mint aggasztó jelenségekre, a bor- és sörfogyasztás egyre csökkenő irányzatára (borfogyasztási tejedag 1931-ben: 20 liter, 1935-ben csak 15 liter, sörfogyasztási tejedag 1928-ban: 80 liter, 1935-ben már csupán 35 liter), a hatóságai konyhák, kifőzések és bormérések folyton erősebbé váló versenyére és mint különösen veszedelmes tényezőre: a magánzobabérbeadások és magánkonyhák által okozott nagyarányú károsodásokra. A nehéz helyzetben küzdő osztrák vendéglősipar nem nélkülözheti a hatóságok megerőt támogatását és követeli egyrészt a szakmát különösen sújtó adó- és illetékterhek csökkentését, a sörárak leszállítását, másrészt az ipartörvény intézkedéseinek szigorú betartását, a magánzobabérbeadás és magánkifőzés törvényes szabályozását és általában erőlyes védőrendszerabályokat a képességgel nem bíró versenytársak ellen Osztrák kártársaink mindezen intézkedésektől, valamint az idegenforgalmi propaganda további hathatós támogatásától várják helyzetük mielőbbi jobbratordulását.

A francia vendéglátóipar állásfoglalása az Egyetemi Szövetség üzemével szemben.

A súlyos válsággal küzdő francia vendéglátóipar már hosszú idők óta érzékenyen sűrű a különféle emberbaráti jellegű intézmények versenyére. A legutóbbi időkhöz különösen az Egyetemi Szövetség működése ad sok panaszra alkalmat a párisi szállodások és vendéglősök körében. Élnék kifogásolják, hogy ezen diákjelölti intézmény nem elszűk meg a rászoruló szegény diákok megsegítésével, hanem szóbát és ellátást nyújt jómódú egyetemi hallgatóknak is, ami különösen a párisi diáknegyed, a Quartier Latin vendéglátóipari üzemeinek számára jelent tetemes károkat. A párisi szállodások és vendéglősök már panaszaival is fordultak a különböző hatóságokhoz, a legutóbb a szajnai kerület prefektusához, de mindaddig semmi eredményt nem sikerült elérniük. A hatóságok felfogása szerint ugyanis ezen intézmény közérdekké diákjelölti szervezet, mint ilyen, kezzekealmi jellegű tevékenységet nem tejt ki és így működésében korlátozni semmiféle francia jogszabály alapján nem lehet.

Cifka József pincegazdasági cikkek szaküzlete.
Budapest, V., Vilmos császár út 48. sz. Telefon: 1-228-92.

Boraszváltók, szűrőgépek és az összes berendezési anyagok.

DUBOVETZ EMIL

hűskülönlegességei

Előkelő szállodák, vendéglősök,
intézetek, sanatóriumok és
menzák szállítója.

BUDAPEST,
V., Lipót körút 17. Telefon: 1-263-08.

További adókönnyítések a szállodák részére Ausztriában.

Az osztrák hatóságok, előzőn a szövetségi kormánnyal, már számos esetben bebizonyították, hogy az idegentorgalom nagy jelentőségének átértékelése és ebből kifolyólag a vendéglátóipar jogos kívánásainak meltánylása és lehetőse szerinti teljesítése terén első helyen állnak egész Európában.

Az ausztriai sajtóközlései szerint most újabb 20%-os adómérséklésben részesültek a bécsi és alsóausztriai szállodák, hogy a sürgősen szükséges különféle átalakítási és renoválási munkálatok végrehajtása számukra megkönnyítessék. A hatóságok megértése, előzőkeny és gyors intézkedése az osztrák szállodások körében igen nagy megelégedést keltett. Az ilyen meltányos intézkedések mindenestre alkalmasak arra, hogy úgy az adóalányokat, mint magát az adómórált, valamint a magángazdaságot megerősítsék, amivel egyenes arányban az államháztartás javulása jár és a két utóbbi között fennálló szükség szerű kapcsolatot a kölcsönös bizalom szilárd alapjára helyezték.

A csehszlovákiai szállodák ágy-statisztikája.

A csehszlovák kereskedelemügyi minisztérium szállodai szakosztálya nemrégiben tette közzé az 1935. évre vonatkozó hivatalos statisztikáját. Ezen statisztikai kimutatás szerint a prágai szállodákban 1935 végén körülbelül 7000, Marienbadban 4800, Karlsbadban 4600, Pozsonyban 1650, Brünnben 1500, Trenčán-Teplícen 1350, Reichenbergben 700, Teplitz-Schönauban 600, Gräfenbergben 550, Pilsenben 550, Kassán 400, Ungváron 250 volt a rendelkezésre álló szállodai ágyak száma, míg egész Csehszlovákia területén mintegy 32.000 ágygal rendelkezett a szállodáslipar. A minisztérium szállodai felügyelő hatósága egyben kifejezést ad azon nézetének, hogy a különböző városokban és fűrődökhelyeken mutatókó ágylétszám a normális idegenturizmus szükségletek kielégítésére teljesen elegendő.

Mi újság a borpiacon?

Az Alföldön a szüretelés az eső előtti megkezdődött, meglehetősen nagy mennyiséget leszüreteltek, de az állandó esőzés megállította és kedvezőbb időben fogják toltatni.

A mustárak egyes helyeken, ahol bő termés van és a hordóhiány nagy, igen alacsonyak. Kistermelőknél pl. Bácsalmáson

0.6 fillér cukorkafokként, vagyis 18 fokos must 11 fillér literenként; 20 fokos 12 fillér literenként. Pakson 0.7 fillér cukorkafokként, vagyis 17 fokos 12 fillér, 20 fokos 14 fillér. Kerekegyháza 0.6 fillér cukorkafokként, vagyis 17 fokos 11 fillér.

Az alföldön az első szüreti eredmény 15—21 cukorkafokot eredményezett. Az áruk literenként 10—18 fillér között mozog. A Dunántúli 17—22 fokos mustokat szűnek. Pl. Révfülöpon 19—25 fokos ára 27—35 fillér literenként.

Móron nagy a hordóhiány, 21—22 fokos mustokat literenként 27—28 fillérért adnak.

Tapolcán 20—35 fillér a must ára. Általában jó termés inkább az Alföldön van, a Dunántúlon közepes termés. Ha a jó időjárás állandósul, akkor a mustfok javulására van kilátás. Oborárok mindenfelé szilárdak.

Házasság.

Kugler Ferenc kártársunk folyó hó 12-én tartotta esküvőjét Sipos Anikóval, Sipos Károly kártársunk leányával.

Halálozás.

Bozsa János szülődés, a keszthelyi „Amazon” szálló volt tulajdonosa, életének 56. évében f. é. október hó 1-én elhalálozott.

Akik az Otthonról megemlékeztek.

Péceli Otthonunk fenntartási alapja részére Bandi József 50, Kovács Gyula 20 és Szántó Fábán kártársaink 5 pengő adományoztak. Hálás köszönet a nemesszívű adakozóknak.

Állást keresnek.

Sok éves gyakorlati **felíró** állást keres. Cím a szerkesztőségben.

Főpincérnek ajánkozik 300—400 pengő övaddékkal Tóth Sándor, VI, Szabolcs u. 28, flsz. 13.

Gazdaasszonynak vagy **felíró**nek ajánkozik intelligens volt vendégfény. Címe az ipartestületben megudható.

Üzletvezetőnek vagy bármilyen bizalmi állás betöltésére ajánkozik volt vendéglős teljesen szakképzett fia. Címe az ipartestület iródjában megudható.

Csaposnak ajánkozik szorgalmas, megbízható, jó munkatárs. Címe: Rákospalota, Vaskapu u. 3.

Felírónek emenne volt vendéglősné, gyakorlati rendelkező. Címe az ipartestületben.

Közilány vendéglős konyhába elhelyezést keres ügyes, szorgalmas nő. Címe az ipartestületben.

Tagtársaink az itt felsorolt cégeknél vásárolnak

„KRONOSZ” ÓRA- ÉS ÉKSZERKERESKEDELMI R. T.

Cégünk törekvése: Az árut a gyártól közvetlenül nélkül olcsón és elsőrangú kivitelben a vevőhöz juttatni. Dús választék mindennemű óra és ékszerterjékben.

Elsőrangú órajavitóhely. ABC-kezdvevény.

CORTÉBERT WATCH Co.

világhírné svájci órajávitó vezérképviselete és gyári terakata. Budapest, IV, Eskü út 3. felelelet. Telefon: 1-892-14.

Moket asztal- és díványterítő, teveszőr takarók és paplank legolcsóbban. — Mindennemű vászon, ágyneműek és matraccok. — Nagy választékban valódi kelteti **perza szőnyegek**

Schillinger Béla szőnyegnyáruháza

Budapest, VI, Teréz körút 15. szám. Telefonszám: 1-149-60.

Alapítva: 1906.

Fellegi József

BELVÁROS, IV, HAJÓ UCCA 2.

Konyha-, háztartás-, asztali felszerelések. — Festett butorok.

LANG ÁGOSTON
ernyőszaküzletVI, Andrássy út 7.
VII, Rákóczi út 10.**Fa- és fémbútor keresk. vállalat kft.**
THONET VEZÉRKÉPVISELET

Mindennemű ülő- és fekvőbútorok, jórászatok, jorkocskák stb. stb. — Teljes lakberendezések. — Kávéház-, vendéglőberendezés. — Irodabútor.

Budapest, IV, Váci ucca 11a. sz. Telefon: 1-825-01

MINDEN ÁRBAN

a legfinomabb kivitelben készít ruhákat

Kerekes és Vajna
elsőrendű úriszabók

Budapest, VII, Erzsébet körút 22. Telefon: 1-313-48.

ZSUFFA ISTVÁN ÉS TÁRSAI

ANGOL ÉS HAZAI GYAPJUSZÖVETEK

IV, VÁCI UCCA 25. TELEFON: 1-886-40.

Buda legnagyobb úri-, nőidivatruháza

FÁBIÁN JÓZSEF

csak I, KRISZTINA KRT. 8-10. (Széll Kálmán tér sarok)

Asztalművek, férfi és női kelengyék.
Teljes szálloda- és pansióberendezést vállalok.**NAGY OLCSO NYÁRI CIPÓVÁSÁR**
JUHOSNÁL

BUDAPEST, III POLGÁR TÉR 6. SZÁM. TELEFONSZÁM: 1-623-11.

Női nyári divatcipők, férfi fekete és barna cipők, női és férfi szandálok és szandalették, női és férfi gumis és evezőcikkék. Speciál gye-mek szeges és varrott cipők minden nagy választékban. — Fájós lábakra mértékosztály.

SZÖNYEG — BÜTORSZÖVET
FÜGGÖNY. PAPLAN. TAPÉTAZÁS**HAAS FÜLÖP ÉS FIAI RT.**V. VÖRÖSMARTY TÉR 1. SZÁM.
IV. KÁROLY KIRÁLY ÚT 26. SZ.**Ágynemű, asztalnemű,
vászonáru stb.**

nagy választékban

Székely Jenő, Budapest, IV, Petőfi Sándor ucca 9.

FRISCH IGNÁC

Alapítattott: 1888. Telefon: 1-354-98.

Jó munkáért és kitűnő szabásért állami érlemmel kitüntetve.

férfi és női kelengyeáruház

Kiváló szabású férfiingek és alsónadrágok. Női fehérnemű különlegességek. Férfi és női divatcikkék. **Vászonáru, terítők.**
BUDAPEST, VII, RÁKÓCZI ÚT 50.**Hauer és Márton**

vászon és pamut asztalkészlet, törülk, törülköző, vászonáru férfi és női szövetek — divatcikkék — selyem — kötöttáru szőnyeg, kókuszfűtő — függönyök

Alapítási év: 1884

II, SZILÁGYI DEZSŐ TÉR 6.

Minőségáru 6 havi hitelre — de készpénzáron!
Ezt nyújtja az (partestület) tagjainak**SZÉNÁSY GYULA**IV, Kristóf tér 4. (Szervita tér sarok.)
női és férfiszövet ujdonságok, selymek, bársonyok,
vászonáru, stb.

Alapítási év: 1836.

Centennárium: 1936.

KOSSUCH JÁNOS

BUDAPEST, IX, VAMHÁZ KÖRÜT 5. SZ. TELEFON: 1-871-11.

Üveg, porcellán- és tűzállóedények, mindennemű vendéglői és szállodai edény. Dísztárgyak, üveg- és porcellánkészletek. Üzleti tálak. — Ajkai üveggyárának budapesti főlerakata. Védjegy: „Magyar Kristály”, ABC tag.

NAGY VÁLASZTÉK GYERMEK- ÉS BAKFISRUHÁKBAN
OLCSÓ ÁRAK**STREISINGER ANDORNÉ**

BUDAPEST, IV, VÁCI UCCA 9. TELEFON: 1-874-88.

Bárdi parfümeriákRákóczi út 1.
Rákóczi út 50.

Marhabőr akta- és iskolatáska már 5.— pengőtől kapható.

GYEPES GYŐZŐ

képesített

bőröndös és bőrdíszműves

Budapest, VII, Erzsébet körút 54. (Royal szállóval szemben)

Legújabb
SZEMÜVEGEK
HŐMÉRŐK, FOTÓCIKKEK
Juszt László és Gyula
 létszereseknél, BUDAPEST, MUZEUM KÖRÜT 13.
 ABC kötelékébe tartozó cég. 6 havi hitel.

LÁSZLÓ ÉS FEKETE
 KÜLÖNLEGES NŐI, FÉRFISZÖVETEK ÉS SELYMEK
 ARUHÁZA
 BUDAPEST, IV, PETŐFI SÁNDOR UCCA 14—16. TEL: 1-873-02.
 FŐPOSTÁVAL SZEMBEN.

HERCZEG ÉS FODOR R. T.
 textil-, úri- és női divatruháza
 Budapest, VII, Thököly út 24
 a Keleti pályaudvarnál. Tel: 1-314-67 és 1-312-68

Sikk! Elegancia! Olcsóság!
 EZT ADJA
HALÁSZ DEZŐ
 NŐIDIVATÁRUHÁZA VIII, RAKÓCZI ÚT 54.

KÁTAI JÓZSEF
 háztartási szaküzlete
 Budapest, VII, Király u. 5. Telefon: 1-406-77, 1-423-25
 Alpacca és chróm evőeszközök.
 Háztartási gépek, jégsekrények,
 főzőedények, konyhabútorok.

SZÜCS és MÁRKUS divatháza
 PETŐFI SÁNDOR UCCA 18.
 selyem, gyapjúszövet, bársony, velúrslifon és csipke-
 volan különlegességeit rendkívül kedvező árk mellett
 bocsátja a t. tagok rendelkezésére.

Alapítva 1906-ban

KRASZNER LAJOS

szövet, posztó, bélelésú és szabókellékek nagyruháza
 BUDAPEST, V, DEÁK FERENC TÉR 2. (ADRIA-PALOTA)
 Telefon: 1-814-23, 1-812-11. Sürgőnycím: Radiokraszner

MÜLLER DIVATHÁZ
 Férfi és női fehérneműek. — Harisnyák, keztük, kötöttáruk legjobb és legolcsóbb szaküzlete.
 MÜLLER DIVATÁRUHÁZ
 VI, BERLINI TÉR 3. SZÁM. VIII, RAKÓCZI ÚT 1. SZÁM.

KÁLLAI GYULA
 CIPOÁRUHÁZA

Alapítási év: 1911.
 Tel. 1-882-50

BUDAPEST IX, VÁMHÁZ KRT. 7
 Különlegességek férfi, női- és gyermekcipőkben. Mérték utáni rendelések saját műhelyben készülnek.
 4 havi hitel ABC tagok részére.

AMERIKAI CIPŐ R. T.

BUDAPEST, V, DOROTTYA UCCA 9.
 KIVÁLÓ MINŐSÉGŰ CIPŐKÜLÖNLEGESSÉGEK — 4 HAVI HITEL

Nemes
 divatárúháza

Budapest, VII, Baross tér 19. szám.
 Telefon: 1-316-12.

Különlegességek :
 Uri- és női-divat-
 árukban, harisnya,
 nyakkendő, kalap,
 keztü, úgyszintén
 vászonneműekben
 ABC kötelékében

GUMIHARISNYÁK,
 FÜZÖK,
 LÚDTALPBETÉTEK
 SZAKÜZLETE

KELETI J.

TELEFON: 1-880-13.

IV, PETŐFI SÁNDOR UCCA 17.

Színházi látcsövek, szemüvegek, orrcsipek, Zeiss-
 üvegekkel, Barométerek, hőmérők a legjobb kivitelben

CALDERONI ÉS TÁRSA
 L Á T S Z E R É S Z E K N É L

BUDAPEST, V, VÖRÖSMARTY TÉR 1. TELEFON: 1-811-48

KLEIN ANTAL DIVATNAGYÁRUHÁZÁBAN

a vendéglősök már cca 50 éve vásárolnak vászon- és
 azzalnomít, fehérneműt, nők, férfiak részére szövetek-
 et, mosó- és függönyárut.

BUDAPEST, VII, KIRÁLY U. 49. (A Teréz-templomnál)
 Konfekció osztályunkon is pazar választékot láthat.

RIPPEL JÓZSEF ÉS TÁRSA
 bórond, utitáska és bőrúgyár
 BUDAPEST, VII, SZÖVETSÉG UCCA 28/A.

Magyar Színház közelében. Alapítva: 1890.
 Gyárt és elad kicsinyben is: mindennemű utitáska,
 retikül, erszény, bélsőrcsák, neszcer, óv stb. stb.
 Minden kivitelben, divatszínben és árban.

ÉTLAPOK, BORLAPOK, FELIRÓ- ÉS PROPAGANDA-
 NYOMTATVÁNYOK, IRODASZEREK, LEVÉLPAPIROK,
 TÖLTŐTOLLAK, RENTA TAKARÉKIRÓ NOK
KANITZ C. ÉS FIAI
 PAPIRKERESKEDES-NYOMDA — BUDAPEST, V, DOROTTYA U. 8.
 TELEFON: 1-82-7-05. ABC KÖTELEKÉBEN.

Burgonyát és hagymát előnyös áron szállít
MOLNÁR PIROSKA

Központi Vásárcsarnok Telefon: 1-854-55.

123.658—1936. VIII.

PÁLYÁZATI HIRDETMÉNY.

A székesfevárosi sertésközvágóhíd és vásártelepen (IX. ker., Gubacsi út 6. szám) levő vendéglő bérletére nyilvános pályázatot hirdetek.

A bérbeadás időpontja 1936. évi október hó 21-én (szerda)

delelőltől 9—10 óra között kell a polgármesteri VIII. (közélelmézségi) ügyosztálynál, Központi Városháza, II. emelet 195. ajtó szám alatt személyesen vagy megbízott úttján benyújtani. A benyújtott ajánlatok a benyújtási határidőt követő egy órán belül, feltüntetett helyen kerülnek nyilvánosan felbontásra.

Bánatpénzül a telajánlott évi ár összegének 10 százalékát; kell az ajánlat benyújtása előtt a székesfevárosi Központi pénztáránál, a pályázati hirdetményre való hivatkozással, letenni és az erről szóló eredeti nyugtát az ajánlatához csatolni.

Bánatpénzül, ha ezt nem készpénzben teszik le, a mindenkor érvényben levő kormányrendeletek alapján a székesfevárosi által kiadott határozatban (jelenleg a 153.297/1929.—VI. sz. tan. határozatban) megjelölt egyéb értékek, valamint értékpapírok, belétkönyvek és kezességi nyilatkozatok fogadhatók el a szóbanlévő határozatban közölt módokozatok és értékszámitás szerint. Az idevonatkozólag szükséges felvilágosításokat az érdekelteknél, a pályázati kivánságára a Központi számvevőség X. ügyosztálya (IV., Központi Városháza, III. emelet) adja.

Postán beküldött, lepecsételtellen borítékban, avagy elkészve beadott, továbbá a kikötött bánatpénz letétele nélkül, illetőleg nem elegendő bánatpénz letételeivel benyújtott ajánlatok az odalátelésnél figyelembe nem jönnek.

Ajánlati irlapok, valamint bérleti felületek naponként délelőltől 12—2 óra között a polgármesteri VIII. (közélelmézségi) ügyosztály fentebb jelzett irodájában vehetők át. Felvilágosítás ugyanitt nyerhető.

A székesfevárosi Polgármestere fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül, az ajánlati összegekre való tekintet nélkül, szabadon válasszon, illetőleg felszámolja azokat, ha az ajánlatot a fogadja el és új versenytárgyalást tartson anélkül, hogy említt az ajánlattevők a székesfevárosi ellen kártérítési vagy bármily más igényt támaszthatnának.

Az ajánlattevők ajánlataikkal a székesfevárosi polgármesternek kötelesek, a székesfevárossal szemben kötelezettségben maradnak. Az ajánlatok a döntéig vissza nem vonhatók és a letett bánatpénz sem kérhető addig vissza.

Ha az ajánlattevő, akinek ajánlatát a székesfevárosi el fogadta, a bérleti szerződést a kitűzött záros határidőn belül alá nem írja és a szerződési biztosítékot nem teszi le, akkor a székesfevárosnak jogában áll a bérleti szerződést mással megkötni, a későbbes ajánlattevő pedig a bánatpénz elvesztése mellett a székesfevárossal szemben teljes kártérítéssel tartozik úgy az előlított károkról, mint az elmaradt haszonért.

Budapest, 1936. évi szeptember hó 29-én.

A SZÉKESFEVÁROS POLGÁRMESTERE.

NAGY IGNÁC pincel felszerelési
 cikkek raktára
 BUDAPEST, VII. KÁROLY KÖRÜT 9.

Ajánlja dűsan felszerelt raktárát, ú. m.: borszivalyútk, sztrázópek palackok parafadugók címkek stb. T. 1-415-15.

Borpalota Rt.

Budapest, VI. Király uccu 26. Telefonok 1-140-44, 1-184-64

Ajánlja kiváló minőségű márkás fajborait palackozva és hordófételeben

HARMATVIZ

A Hungária gyógyforrás szénsavval telített vize

A Hungária gyógyforrás 40 fokos rádium és lithium hőforrás. Kiváló gyógyhatású gyomorsavtűntetgés, vese- és hólyagbántalmaknál.

BUDAPEST SZÉKESFÓVÁROS ÁSVÁNYVÍZ-ÜZEME I, SZENT GELLÉRT RKP. 1. TEL: AUT. 1-530-03.

ZIMMER FERENC

HALKERESKEDELMI RT.

BUDAPEST

Központi telep: IX, Gönczy Pál ucca 4. Telefon: 1-854-48.
 Flókiuletek: IX, Központi Vásárcsarnok. Telefon: 1-854-48.
 V, Gróf Tisza István u. 10. Telefon: 1-816-79.
 VII, Garay téri vásárcsarnok. Telefon: 1-304-84.
 Iroda: VIII, Horánszky ucca 19. szám. Telefon: 1-335-39.

Fővárosi Sörfőző R. T.

Fősör Maláta Pezsgő

és

Mátyás Király (világos)

sörkülönlegességei mindenütt kaphatók.

Budapesti Szállodások és Vendéglősök Ipartestülete
 Szállodások, Vendéglősök, Kávésók és Alkalmazottak
 Nyugdíjgyűjlesztő

Budapest, IX, Lónyay ucca 22. sz. Telefon: 181-1-52

A Szállodai Szakosztály, telefon: 180-0-01

Szállodások és vendéglősök szakiskolája

Budapest, IX, Lónyay ucca 6. sz. Telefon: 187-2-79
 Igazgatóval érkekezhetni hétköznapokon d. u. 4—7-ig

Budapesti Vendéglősök Adóközbizsgáló

Budapest, IX, Lónyay ucca 22. sz. Telefon: 186-1-82.
 Hivatalos órák: hétköznapokon délelőltől 9—2 óráig.

A kiadóhivatal telefonszáma: 187-6-08.